

ulykkesbegreb, at der rent faktisk også sker noget.

Men jeg er da heller ikke mere blåøjet end som så. Da vi fik gennemført ændringen omkring pludseligt opståede løfteskader, som fru Jette Gottlieb jo meget detaljeret gjorde rede for indholdet af, kom der en beregning fra Arbejdsskadestyrelsen, der gik på, at det var i størrelsesordenen et par hundrede millioner kroner, det ville koste. Hvad har denne her konkrete, meget, meget snævre udvidelse af ulykkesbegrebet kostet? Hvis vi kommer op på 10 mio. kr., er det alt.

Derfor skal vi også, når vi nu får socialministerens bud på, hvordan en ny arbejdsskadeforsikringslov skal komme til at se ud, være opmærksomme på, at Finansministeriet, som jeg har forstået sidder i udvalget, der skal udarbejde det her oplæg, altså skal regne med den rigtige regnebog. Det kan ikke nytte noget, at de skal sige: Ulven kommer, og løbe ind, hvor vi så kan få nogle meget, meget ubehagelige økonomiske diskussioner om, hvad en konkret ændring af ulykkesbegrebet kommer til at indeholde.

For vi ved jo også, at forsikringsselskaberne – i hvert fald nogle af dem – jo rent faktisk har ændret deres måde at definere en bestemt type af ulykker på, uden at det er mit indtryk, at det har betydet en ret stor stigning i forsikringsafgiften for de folk, der er med i de her forsikringsselskaber.

Fru Pia Christmas-Møller tog fat i sin gamle kæphest, og jeg vil endnu en gang her fra talerstolen bekræfte, at SF ønsker at støtte den idé, Det Konservative Folkeparti er kommet med. Det er en genetablering af en virkelighed, vi havde fra midten af 1970'erne. Det er ikke nogen specielt ny og revolutionerende udvikling. Det er heller ikke en udgift ekstraordinært for det offentlige, det er jo den enkelte selv, der bliver medlem af arbejdsskadeforsikringssystemet, der så selv kommer til at betale.

Men, som jeg også sagde, dengang vi behandlede det beslutningsforslag, det er helt afgørende for os at se det i sammenhæng, for Det Konservative Folkeparti skal også forpligtes til alt det andet. Vi vil ikke stå i en situation, hvor der bliver gennemført en arbejdsskadeforsikringslovgivning, som ser ordentlig ud, og hvor de borgerlige – om den dag måtte komme, den komme sent – har flertal, og det så bliver lavet om. Derfor skal de også fedtes ind i de forhåbentlige forbedringer, der kommer på arbejds-skadeområdet.

Dansk Folkeparti er inde på spørgsmålet om, hvorvidt tort og svie og smerte skal ind i arbejdsskadeforsikringsloven. Det var involveret i det arbejde, der blev lavet i den sidste rapport, der kom frem. SF støttede den del, men det blev ikke en del af det forslag, som den daværende socialminister fremsatte.

Det er en lang, indviklet forklaring. Det drejer sig om, hvad det er for en type af ansvarsgrundlag, der lægges ind, men SF vil i givet fald støtte det, hvis det er sådan, at Dansk Folkeparti holder fast i, at vi skal afprøve det.

Så kort fortalt: Endnu en dør er åbnet. Det bliver ikke vedtaget, men det bliver gennemført. Og det er jo så o.k.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 187:

Forslag til folketingsbeslutning om orlov til pasning af handicappede ægtefæller eller pårørende i eget hjem.

Af Erik Larsen (V) og Tom Behnke (KF) m.fl. (Fremsat 6/4 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen): Indsatsen i forhold til nogle af de grupper i samfundet, som har det svært – i det her tilfælde de meget plejekrævende handicappede – har selvfølgelig meget høj prioritet for regeringen.

I alle de initiativer, regeringen sætter i gang, lægges der vægt på hensynet til den enkelte, på

dialog imellem kommune, pårørende og borger om indsatsen og omkring fleksibilitet.

Vi har allerede i den nuværende sociale lovgivning en række muligheder, f.eks. kan man ansættes som hjælper i hjemmet for sin handicappede ægtefælle eller pårørende. I forbindelse med servicelovens bestemmelser om praktisk hjælp i hjemmet er der f.eks. givet mulighed for, at handicappede, som er berettiget til at få praktisk hjælp, selv kan vælge at udpege en person til at udføre opgaven.

Den person, der udpeges, indgår en aftale med kommunen om betaling for de opgaver, som der så bliver udført. Det forudsættes, at der ved en sådan aftale selvfølgelig tages udgangspunkt i de almindelige overenskomstmæssige forhold, der så gælder på det pågældende område.

Personer under 67 år, der har behov for personlig hjælp og pleje i mere end 20 timer ugentlig, kan også efter serviceloven vælge at få udbetalt et kontant tilskud til hjælp, som de pågældende så selv kan antage. Hjælpen udmåles som udgangspunkt som det beløb, kommunen selv skulle have betalt for arbejdet.

Endvidere har forældre, der passer et barn med handicap i hjemmet, mulighed for at få dækket deres tabte arbejdsfortjeneste. Denne ydelse beregnes på baggrund af forældrenes hidtidige bruttoindtægt. Der er for tiden overvejelser i gang om at forbedre denne ordning for forældrene.

Derudover kan der efter den sociale lovgivning ydes et plejevederlag i forbindelse med pasning af døende i hjemmet. Plejevederlaget er en godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste og svarer til 1½ gange sygedagpengebeløbet, som den pågældende ville have fået i tilfælde af egen sygdom.

Der eksisterer hermed allerede en række forskellige ordninger, som jeg er overbevist om i vidt omfang dækker behovet for fleksibilitet og brugerindflydelse.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi foretager velovervejede prioriteringer af nye initiativer på handicapområdet. I den sammenhæng lægger regeringen vægt på, at vi finder midler til at forbedre ordningen med tabt arbejdsfortjeneste til forældre med handicappede børn, så der bliver rettet op på nogle af de skævheder, denne ordning lider af, ligesom regeringen lægger stor vægt på, at vi i forbindelse med satspuljen har fundet midler til at forbedre boligforholdene for de yngre fysisk handicappede.

Nu behandler vi altså et forslag om at udvide mulighederne for at passe voksne handicappede i hjemmet. Sympatien i forhold til intentionerne har jeg givet udtryk for er til stede, men jeg synes, at der er en del mangler og uklarheder i beslutningsforslaget.

Hvordan har forslagsstillerne f.eks. forestillet sig, at den pågældende ansættes og aflønnes? Hvem er det i realiteten, der er målgruppen for forslaget?

En handicappet skal, som jeg forstår forslaget, være visiteret til en plejehjemsplads. Jeg går ikke ud fra, at forslagsstillerne med henvisning til plejehjemmet har ment, at ordningen kun eller måske som hovedregel skal gælde de personer, som visiteres til det traditionelle plejehjem, nemlig de ældre mennesker.

Jeg vil medgive forslagsstillerne, at nogle og desværre for mange yngre handicappede bor på traditionelle plejehjem. Med yngre menes i den forbindelse personer under 60 år. Men meget plejekrævende handicappede kan bo i mange forskellige former for boliger og principielt også i den bolig, hvor han eller hun boede, inden de f.eks. fik en hjerneskade, der medførte et svært handicap.

Hvor afgørende er visitationen til plejehjem for forslagsstillerne? Er det i virkeligheden vurderingen af plejehjemsbehovet, der skal være det afgørende, og hvor havde man tænkt sig, at afgrænsningen skal være? Og hvad betyder det så for den økonomiske forudsætning omkring udgiftsneutralitet?

Det store spørgsmål er jo også, hvad der skal ske efter 6 måneder. Skal den handicappede have en reserveret plejehjemsplads stående i orlovsperioden? Hvad kommer det så til at betyde for den kommunale planlægning?

Den del af tanken i forslaget, som går på at give borgerne mulighed for at passe en handicappet – en pårørende eller en ægtefælle – i hjemmet for en kortere eller en længere periode på ordentlige løn- og arbejdsvilkår, er regeringen for så vidt enig i.

Men når man kigger beslutningsforslaget igennem, åbner det en hel række også meget principielle spørgsmål, der ikke er givet svar på. Derfor kan regeringen ikke støtte forslaget.

Jørn Pedersen (S):

Nu er forhandlingerne her i salen jo ret fremskredne, så jeg skal lade være med at gentage socialministerens spørgsmål i forhold til beslutningsforslaget her.

Men jeg vil godt sige, at efter Socialdemokratiets mening er en stor del af intentionerne i beslutningsforslaget allerede dækket af de nuværende regler.

Jeg synes, at vi i fællesskab meget ofte har vedtaget nogle regler, der gør, at der er ret gode muligheder for mange grupper.

Jeg synes, at der er nogle uklarheder. Jeg forstår ikke helt forslagsstillernes beregninger af, at det her skulle være udgiftsneutralt. Man påpeger jo selv i beslutningsforslaget, at der skulle være mulighed for, at man kan tage en plejehjemsbeboer hjem og passe vedkommende hjemme i en periode. Da tror jeg, at mange kommuner vil være lidt betænkelige ved, dels hvordan det skal planlægges, og dels hvordan økonomien måtte være. Eftersom det er et forslag, hvor der er tidsbegrænsninger på, vil det jo typisk være sådan, at vedkommende skal tilbage på plejehjemmet igen. Og man kan vel ikke forestille sig, at den plejehjemsplads så i den mellemværende tid kan gå til en anden?

Der kunne nævnes en række andre uklarheder, som jeg synes socialministeren på udmærket vis har været inde på, og det vil jeg ikke gentage.

Men jeg vil godt sige, at hvis det her – hvad jeg tror det er – er udgiftskrævende, vil vi fra Socialdemokratiets side have større forståelse for, at vi går ind og kigger på de ydelser, der gives forældre, der passer deres handicappede barn, fordi vi faktisk tror, at dér er der nok, når det kommer til stykket, et lidt større behov.

Det er sådan set noget af det, vi arbejder med, og hvor vi også vil komme med et oplæg.

Men jeg mener faktisk dybest set, hvis vi kigger på intentionerne bag det her beslutningsforslag, at det er dækket ind i forhold til de regler, vi har allerede nu.

Derfor må vi sige, at det nok ikke lige er tiden til en udvidelse, sådan som vi opfatter at det er. Men hvis det er tilfældet, må det jo indgå i nogle forhandlinger på et senere tidspunkt, hvor vi har penge på bordet. For jeg mener, at det er ukorrekt at beskrive det her som udgiftsneutralt. Det tror jeg ikke på at det er.

Pia Christmas-Møller (KF):

Som medforslagsstiller kan jeg naturligvis på Det Konservative Folkepartis vegne varmt anbefale beslutningsforslaget. Man skal jo huske på, at forslaget bygger på erfaringer fra et konkret projekt, nemlig det projekt, som Socialministeriet selv har været involveret i i perioden 1996-

2000 i Odense. Her var erfaringerne overordentlig positive.

Jeg forstår slet ikke den modtagelse, beslutningsforslaget har fået i dag fra regeringen og Socialdemokratiet. Medmindre det handler om præcis det, som fru Jette Gottlieb fremhævede ved det tidligere forslags behandling, nemlig at andres gode forslag kan man under ingen omstændigheder tilslutte sig. Tværtimod sætter man sig for at finde alle mulige måder at problematisere dem på.

Jeg synes, det er trist, hvis det er den holdning, regeringen og Socialdemokratiet lægger for dagen i det socialpolitiske arbejde fra nu af og frem til valget. Det må jeg sige. Jeg opfatter det som ren valgkampsteknik, når regeringen bruger kræfterne på at skyde det her forslag ned frem for at bruge kræfterne på at finde en vej frem.

Det, det handler om, er jo, at mennesker, som har været vant til at leve sammen, pludselig oplever sygdom eller ulykke. De vil gerne fortsat leve sammen, men det kan ikke lade sig gøre. Familien kan ikke hænge sammen, hvis ikke der bliver givet en økonomisk håndsrækning.

Hvis der overhovedet er mulighed for, at den familie, det ægtepar eller det par kan blive sammen, hvorfor i alverden skulle vi så ikke give den håndsrækning? Hvorfor skal vi sige: Vi kommer kun med ét tilbud fra det offentlige, og det er et døgnophold eventuelt på et plejehjem?

Hvis ægtefællen er i stand til at påtage sig det meget store ansvar, den meget store opgave det vil være at passe sin egen pårørende, hvorfor i alverden skulle vi så ikke herindefra give en mulighed, som ikke alene er baseret på, om man tilfældigvis bor i Odense Kommune og er heldig, fordi Socialministeriet har et konkret projekt dér? Jeg forstår ikke regeringens tilgang til det her beslutningsforslag, og jeg beklager det dybt.

Jeg håber, at de øvrige partier vil vise en meget større forståelse for denne her persongruppe. De bemærkninger, den socialdemokratiske ordfører var inde på om forældre til handicappede børn, er jeg fuldstændig enig i. Her har vi et stort problem. Mange, mange steder får forældre til handicappede børn overhovedet ikke den håndsrækning, som skal til. Tværtimod får de yderligere problemer, når de henvender sig til det offentlige for at få hjælp. Det har vi talrige eksempler på. Så her er der et stort behov, og det er jeg enig i. Det ville være glædeligt, om vi i fællesskab kunne gøre forholdene bedre for

dem. Men det forhindrer jo altså ikke, at vi også ser på den gruppe, som dette beslutningsforslag tager hånd om.

Jeg vil varmt anbefale en positiv forhandling og opfordre Socialdemokratiet til enten at udskrive valget, så vi kan få eksperderet det valg, eller også arbejde seriøst med de problemer, samfundet står over for, ærlig talt.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at det ikke er Socialdemokratiet, der udskriver valg, det er statsministeren. Hr. Jørn Pedersen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg kan så garantere for, at jeg vil overbringe fru Pia Christmas-Møllers synspunkt til statsministeren.

Så vil jeg godt sige noget om den konkrete situation. Jeg fik ikke svar på det spørgsmål, jeg sådan set stillede, altså dér hvor jeg synes, vi har et problem: Hvad er økonomien i det her?

For jeg vil gerne sige, at hvis der er økonomi i det, hvad jeg fornemmer der er – og det kan jeg også sagtens argumentere for – så synes jeg faktisk, at det er et spørgsmål, man skulle rejse i forbindelse med en finanslov, der skal vedtages, for så er det dér, det skal gøres. For ellers har vi en situation, hvor vi måske i vores godhed bevilger nogle penge, der ikke er dækning for. Det ved jeg i hvert fald, at et af partierne, der er medforlagsstiller, jo ikke vil. For så skal vi jo til at gøre et eller andet ved noget, som kaldes et skatte-stop, eller hvad det nu er.

Så jeg synes, vi skal være helt åbne og ærlige i den her situation og sige: Det koster nok lidt penge, fordi der skal være nogle flere ressourcer, der stilles til rådighed, nogle flere pladser. Derfor kan vi ikke i den nuværende situation, hvor vi ikke har penge at gøre godt med, gå ind og støtte et sådant forslag.

Det må komme fra de partier, når vi skal til at forhandle finanslov engang til efteråret.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Villy Søvnald... nå, fru Pia Christmas-Møller. Man skal være vaks ved havelågen her.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Vores opfattelse af forslaget er, at det er udgifts-neutral. Det er vores opfattelse.

Vi har erfaringer fra projektet i Odense. Det projekt blev løbet i gang før servicelovens vedtagelse. Med servicelovens vedtagelse blev der givet en række muligheder for at løbe sådan noget praktisk i gang. De muligheder er altså til stede i dag. Selve ydelsesdelen vil alt andet lige gå i nul.

Men lad os da kigge på det. Er der merudgifter, må vi selvfølgelig i fællesskab finde en finansiering, det er indlysende. Men jeg synes, at det er for pauvert, når Socialdemokratiet og også ministeren bruger alle kræfterne på at problematisere og nedgøre dette beslutningsforslag frem for at sige: Hvordan kan vi i fællesskab finde en vej frem, som er holdbar?

Vi mener ikke, der er belæg for at hævde, at dette forslag medfører merudgifter. Men kan Socialdemokratiet komme frem med andre oplysninger, så lad os kigge på det i fællesskab, bare bundlinjen, målet for arbejdet er, at vi får løftet denne her persongruppe og får givet dem en håndsrekning. Hvis det er fællesnævneren, så er vi med i et konstruktivt arbejde, også med hr. Jørn Pedersen.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Hr. Villy Søvnald som ordfører.

Villy Søvnald (SF):

I SF er vi meget optaget af kriminaliteten i samfundet, og en del af den er jo ophavsretten til forslag.

Det her, vi behandler i dag, er jo en delvis genfremsættelse. Jeg har prøvet at læse det parallelt med forslaget, som blev fremsat den 28. maj 2000 af SF med undertegnede som ordfører, der hedder »Forslag til folketingsbeslutning om orlov til pasning af ældre og handicappede«.

Jeg synes, det er fint, når man kan være med til at inspirere folk. Det synes jeg bestemt ikke man skal have utak for, så det var alene en munter bemærkning som start.

Men det er klart, at der sker det, når en original bliver kopieret, det kender vi jo alle sammen, at kopien er dårligere, end originalen var. Det tror jeg alle har været udsat for selv på trods af den moderne teknologi.

Der vil jeg så anføre, at efter SF's opfattelse er der jo nogle begrænsninger i Venstres forslag, vi ikke helt forstår. Den ene er tidsrammen, der hedder maksimum 6 måneder. Hvorfor nu det? Hvis nu det her forløb faktisk går godt, er det så ikke nogle utrolig stive systemer, der dikterer, at

efter 6 måneder så hug: Hertil måtte I, nu må I ikke længere. Hvorfor er det nødvendigt?

Desuden rejser det en stribe problemer i forhold til at lade en plads stå ledig, som vistnok socialministeren var inde på. Det synes vi er alt for stift, og her synes vi, at Venstre og også gerne De Konservative skulle lade sig inspirere af mennesker før systemet, så man ikke får den type af meget stive regler, som er med til at begrænse. Personlig vil jeg synes, det var helt underligt, hvis sådan et plejeforløb forløb godt, og man så skulle gå ind og brække af.

Det andet, men det er måske kun sprogligt, er forskellen i forhold til vores forslag fra sidste år, hvor vi foreslog, at det var alle, der havde et stort plejebehov. Det var det, der var skæringspunktet og ikke spørgsmålet om, hvorvidt man var visiteret til et plejehjem. Det er jo sådan, at vi i dag passer mange ældre hjemme, der har et lige så stort plejebehov som dem, der er på hjemmet. Hvis det skal give mening, må det vel også omfatte de mennesker, der bor i deres eget hjem.

Ellers er det klart, at der er et punkt, jeg synes er uklart, nemlig: Er det her en ret, eller er det afhængigt af arbejdsgiverens accept? Er det noget, man skal forhandle sig frem til, eller er det en ret, man er udstyret med? Det kan jeg ikke læse ud af forslaget bemærkninger.

Det er afgørende for os, at det er en ret. Men det er klart, at når man ser sit eget forslag delvist genfremsat med enkelte skønhedsfejl, så bliver man selvfølgelig som SF'er glad for, at man igen har været med til at inspirere.

Derfor vil vi principielt støtte tanken, der ligger bag forslaget her. Det kan ikke undre. Det er jo vores egne tanker. Jeg har nævnt – det er virkelig ikke et forsøg på at finde hår i suppen – to områder, hvor vi synes, at vores eget forslag er bedre, men jeg antager, at partierne, der fremsatte forslaget, er villige til at sætte sig ned og diskutere detaljerne i det her.

Jeg vil som afslutning konstatere, at jeg også synes, det er godt, at partiet Venstre har ændret holdning. Det synes jeg virkelig er godt, for det er jo det, der giver udvikling i samfundet og i et politisk parti. Da vi sidst behandlede det her lovforslag, sagde Venstres ordfører: »For det første griber vi altså ind i arbejdsmarkedets/erhvervslivets brug af arbejdskraften.« Det var Venstres ene bekymring. Og den anden: »Så det bekymrer mig da i den allerhøjeste grad, at man her vil udvide orlovsordningen. Så orlovsord-

ningen og det dertil hørende kan vi på ingen måde gå ind for.«

Jeg gratulerer med Venstres kovending. Jeg synes aldrig, at man skal bebrejde en politisk modstander, at de indtager et standpunkt, der var klogere end det, de havde for 1 år siden. Så tillykke med det.

Vi støtter, men der er et par hjørner, vi godt vil diskutere.

Aase D. Madsen (DF):

Dansk Folkeparti er positivt over for forslaget. Der ligger i forslaget en mulighed for, at pårørende kan tage orlov for at passe en handicappet ægtefælle eller nær pårørende i eget hjem som alternativ til plejehjemsanbringelse for en periode på 6 måneder, og kommunen skal kunne ansætte den pårørende som hjælper, hvis den handicappede allerede er visiteret til en plejehjemsplads. Det med, at man allerede skal være visiteret, sætter vi et lille spørgsmålstejn ved.

Det giver tryghed for den handicappede med f.eks. en hurtig fremadskridende sygdom, at man kan blive i eget hjem i en tid, og at ægtefællen eller den pårørende får mulighed for at være omkring den handicappede og yde hjælp og pleje uden den stress-situation, der helt klart vil opstå, hvis ægtefællen skal passe et job ved siden af. En stress-situation, som desværre ikke kan undgå at smitte af på den handicappedes følelse af at være til besvær, og vedkommende vælger så måske for at skåne ægtefællen for arbejdsbyrden at modtage en plejehjemsplads, før sygdommen gør det strengt nødvendigt.

Det kan desværre også medføre, at ægtefællen uden grund får dårlig samvittighed over ikke at have kræfter til både at yde støtte og pasning til den handicappede og også at passe et krævende job ved siden af.

Men dette forslag må ikke medføre, at kommunerne for at spare skubber ansvaret for plejen af de handicappede over på de pårørende. Men det problem er vel løst, hvis man har en visiteret plads stående.

Dansk Folkeparti mener derfor alt i alt, at dette forslag kunne forbedre forholdene og hjælpe de handicappede og deres pårørende gennem en svær tid.

Men arbejdsmarkedets parter skal vel også inddrages. Det skal jo helst være sådan, at der er plads på arbejdsmarkedet igen efter endt orlov for den person, der har taget orlov.

Ligeledes har det stor betydning for familierne, hvis det medfører en indtægtsnedgang at

tage denne pasningsorlov, og der står ikke noget i forslaget om, hvordan kommunerne f.eks. aflønner de pårørende.

Derfor må vi se på, hvad der ligger i den sag, hvis forslaget kommer til nærmere behandling, og vi kan jo se af bemærkningerne, at der formodentlig vil blive meget få, der vil benytte orlovsordningen. Projekt Pasning i Odense omfatter 22 familier, så den udgift bør samfundet efter Dansk Folkepartis mening selvfølgelig have råd til at betale, for at familierne kan blive sammen, og hvis de vel at mærke gensidigt ønsker det. Det skal i hvert fald ikke være økonomien, der forhindrer det.

Ligeledes skal vi se på de meget stramme krav, altså om det skal opretholdes, at pasningsordningen kun skal være på 6 måneder. Vi mener, at der bør indlægges en vis fleksibilitet i den tidsmæssige afgrænsning, der ligger i forslaget.

Der kan være mange menneskelige hensyn, der skal tages vare på i denne sag, og derfor må der være mere elastik i periodeafgrænsningen.

Men som sagt mener Dansk Folkeparti, at beslutningsforslaget er en god indgangsvinkel til en konkret lovgivning på området, hvor de mange uklarheder, der er i forslaget, vil blive oplyst.

Anders Samuelsen (RV):

Det er jo interessante tider, vi bevæger os i, må man sige. Der er tilsyneladende konstante flertal rundt om regeringen. Den ene dag er det barselorlov, og i dag er det så orlov til pasning.

I Det Radikale Venstre ser vi sådan set meget positivt på det forslag, der ligger her. Vi er nu bekymrede for økonomien i forslaget. Man kan synes, at det lyder meget sort at have det synspunkt, men vi skal jo også have den samfundsmæssige husholdning til at hænge sammen.

Vi ved samtidig, at Venstre har et forholdsvist rigtigt skattestop. Indtil nu har det i hvert fald ikke været muligt at få dem til at indrømme, at der kunne være noget fleksibilitet i det, som holder dem oppe.

Vi mener egentlig ikke, at der er nogen mening i at nøjes med at vedtage, at man gerne vil have en gave, uden at man på en eller anden måde finder ud af, hvordan den gave skal finansieres.

Derfor mener vi faktisk, at det rette forum for det her må være, at man lægger sådan noget frem. Det er fint, at man diskuterer det åbent hen over sommeren og så prøver at indarbejde det i hvert sit finanslovsforslag. Så kan man mø-

des til finanslovforhandlingerne, hvor pengene også skal findes til alle de gode ønsker, som man har. Det må være det rette sted at beslutte sig for at sige, at så vil vi det her. For at komme med det ene forslag efter det andet, som næsten går i retning af, at vi også vil have større julegaver i år – det kan alle blive enige om – mener vi faktisk ikke er meningen.

Vi mener i Det Radikale Venstre, at vi på den måde ender med fuldstændig at holde befolkningen for nar. Det bliver et spørgsmål om overbud ud over alle grænser, og det vil Det Radikale Venstre ikke være med til. Så på den baggrund kan vi ikke støtte forslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Der er for mig ingen tvivl om, at når det ser ud til, at der kan laves flertal rundt om regeringen, som den radikale ordfører udtrykte det, hvor f.eks. Venstre og Enhedslisten indgår, så er det jo bl.a., fordi Venstres socialordfører og Venstres skatteordfører ikke altid taler med samme tunge.

For mig er der ikke noget overraskende i, at man i det sociale forum godt kan nå frem til nogle enigheder, for det er nogle alment menneskelige problemer, der bliver drøftet, og derfor er vi altså også positive over for intentionerne i det her forslag.

Vi synes, det vil være en rigtig god idé at udvide kapitel 20 i loven om social service, sådan at det ikke kun omfatter pasning af døende, men også af handicappede. Og også vi mener i øvrigt, at det er afgørende, at det er en retting.

Så vil jeg til fru Aase D. Madsen sige, at lønniveauet for så vidt er fastlagt, nemlig at godtgørelsen for tabt arbejdsindtægt skulle være plejevederlag svarende til højst 1½ gange dagpenge maksimum. Så det er sådan set et led i det.

Vi finder punktet om optjening af dagpenge ret utrolig vigtigt. Det bør naturligvis også gælde ved orlov til pasning af døende eller ved lønkomensation for at passe stærkt handicappede børn i eget hjem. På den måde undgår vi – det er jo en meget vigtig ting, synes jeg – at udstøde og marginalisere familier, der i forvejen er stærkt belastede.

Så skal man overveje, om 6-månedersbegrænsningen er særlig hensigtsmæssig, men det er jo nogle af de ting, der kan arbejdes videre med i udvalget.

Vi ser frem til, at der kan ske et konstruktivt udvalgsarbejde om det her spørgsmål, og vi håber faktisk, at det vil være muligt at finde frem

til et forslag, som også regeringen og de resterende partier, der indtil nu ikke har sagt noget positivt om forslaget, kan indgå i.

Jeg tror, at der vil være bred mulighed om at nå frem til noget.

Tove Videbæk (KRF):

B 187 er et meget positivt forslag om muligheden for, at et familiemedlem, en pårørende, en ægtefælle kan tage orlov til at passe et handicapet eller et svært sygt familiemedlem.

Forslaget bygger på Projekt Pasning i Odense, 1996-2000, som havde nogle rigtig gode resultater.

I forslaget er indbygget, at den, der tager orlov, skal betragtes som ansat i et lønarbejde med de almindelige regler, der følger heraf, bl.a. op-tjening af dagpenge rettigheder. Det er jo helt rimeligt og fair også set på baggrund af den store og meget tunge opgave, det kan være alene at passe en handicappet eller svært syg pårørende.

Der er dog nogle problemer eller nogle spørgsmål i forslaget, som jo skal klares under arbejdet med det, og det er f.eks. med hensyn til længden af den periode, man må tage orlov.

Hvorfor lige 6 måneder? Og når perioden er slut, har man så helt automatisk fået en plads på plejehjemmet, eller hvordan er det med det? Eller skal der være mulighed for dispensation til at udvide orlovsperioden, hvis man nu ikke har fået en plads på plejehjemmet? Hvilke løsningsmuligheder har forslagsstillerne?

I tillæg hertil kan det siges, at et sådant forslag, hvis det bliver brugt, kan være med til at aflaste offentligt ansatte på plejeområdet. Vi har jo allerede set mange tal og statistikker vedrørende mangel på plejepersonale i de kommende år, så dette forslag kunne jo netop være med til at aflaste på det her område.

For den handicappede eller svært syge vil denne familiepleje jo være en meget mere solid og stabil hjælp. Det er den samme, der er der hele tiden eller det meste af tiden, og ikke 50-100 forskellige på et år, som mange mennesker oplever ude omkring.

Så der er mange positive ting i dette forslag, og Kristeligt Folkeparti støtter det naturligtvis.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Erik Larsen.

Erik Larsen (V):

Det har overvejende været glædeligt at høre de mange positive tilkendegivelser om det her forslag. Det er klart, at det er et beslutningsforslag, og at der kan være nogle ting, der skal dykkes lidt dybere ned i, men overordnet synes jeg, at udgangspunktet for at få et forslag som det her vedtaget må være godt.

Jeg er selvfølgelig ked af, at socialministeren og den socialdemokratiske ordfører i høj grad har prøvet at problematisere forslagens enkelte elementer.

På baggrund af det kunne jeg egentlig godt tænke mig at bruge lige et par minutter af min taletid til at sige, at baggrunden for forslaget er det projekt i Odense, hvor 20 familier i en lang periode har prøvet at komme ind og passe en handicappet ægtefælle eller pårørende.

Det var et projekt, som startede som et satspuljeprosjekt, før serviceloven blev vedtaget. Med servicelovens vedtagelse blev der skabt nogle muligheder for, at man i de situationer kunne ansætte sin ægtefælle i hjemmet som hjælper. Dermed var serviceloven med til at give en række muligheder.

Hvad er der så tilbage, når serviceloven har givet nogle muligheder for, at man kunne opfylde det meget stærke og meget, synes jeg, forståelige ønske hos nogle mennesker, der er bragt i en ulykkelig situation? Det er, at når man går ind og siger sit normale arbejde op for at komme hjem og passe sin ægtefælle, så står man på tærsklen til en meget stor psykisk og fysisk arbejdsbyrde, som mange af de mennesker, der er gået ind i projektet i Odense, ikke vidste, om de var i stand til at klare. Man var altså usikker på, om det her var noget, man selv kunne klare at bære.

Der kan man så sige, at forslaget her i virkeligheden kommer de mennesker i møde, der vil gå ind i sådan et arbejde, løfte sådan en byrde, ved at det siger: I får orlov i 6 måneder til at afklare jeres situation omkring det, I gerne vil.

For det er jo ikke sådan, som nogle har prøvet at læse forslaget, at vi tænker på, at det der forhold med, at man passer sin ægtefælle, så skal høre op. Nej, men man har et halvt år til at afprøve, om man kan magte det store arbejde.

Jeg vil meget gerne sige til hr. Villy Søvndal, at jeg var glad for, at der var en positiv indstilling til forslaget. Jeg vil gerne svare på det spørgsmål, som hr. Villy Søvndal rejste, nemlig om det var en ret, den enkelte skulle have: Ja, det forestiller vi os. Vi forestiller os, at det er en

ret for vedkommende person, som ønsker at gå ind i det her.

Så skal jeg ikke gå ind i de der overvejelser om, hvorvidt jeg er vendt på en tallerken. Det mener jeg ikke selv jeg har gjort, for jeg var overordnet positiv i intentionerne i SF's forslag. Men det er rigtigt, at jeg var betænkelig ved den måde, som det var fremkommet på.

Jeg vil også gerne sige, at Dansk Folkepartis ordfører var positiv, og jeg håber, at vi omkring nogle af spørgsmålene om aflønning osv. delvis har fået svarene. Fru Jette Gottlieb gav et af svarene. Der er altså her tale om, at man får en aflønning, der er aftalt både lovmæssigt og også i forhold til kommunerne.

Til hr. Anders Samuelsen, som er bekymret for økonomien, vil jeg sige, at det er min bedste overbevisning, at der her som minimum er tale om, at det er udgiftsneutralt. Vi kan jo sige, at der er tale om mennesker, som har et pasningsbehov og et plejebehov, som på en eller anden måde skal løses enten i et privat hjem eller i en plejebolig eller på et plejehjem. Der er jo ikke tale om, at der lige pludselig kommer nogle flere mennesker til, som skal have en hjælp, de har krav på.

Det er klart, at vi ikke forestiller os, at der sådan står plejehjemsboliger ledige, men vi har altså valgt et kriterium, der siger, at man skulle være visiteret til en plejehjemsplads eller en plejebolig. Men vi vil da gerne drøfte, om det er muligt at lave et andet kriterium for, at den her orlovsordning kan udløses.

Jeg var glad for fru Jette Gottliebs indlæg her, og jeg er også klar over, at med sådan et beslutningsforslag er der, som fru Jette Gottlieb siger, behov for at vende nogle ting. Men jeg takker for den positive indstilling, og det gælder også til fru Tove Videbæk.

Jeg synes selv, at vi med det her forslag imødekommer et ønske hos nogle mennesker i en situation, hvor en familie har det meget svært, om at give en større tryghed end den, den nuværende lovgivning kan give dem med hensyn til at forlade arbejdsmarkedet til fordel for at gå ind og passe og pleje sin ægtefælle eller sine pårørende.

Det er i virkeligheden det vigtigste budskab i dette beslutningsforslag, nemlig at give de personer en tryghed, så de kan få lejlighed til at afprøve, om de magter at klare den opgave, som de nok gensidigt altid er enige om, at de gerne vil prøve.

Så set ud fra sådan et socialpolitisk synspunkt synes jeg, at der med det her forslag netop er en forbedring, en tryghed, som serviceloven i dag i sin udformning ikke kan give.

Jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan få afklaret nogle af de tvivlsspørgsmål, der har været rejst her, og eventuelt andre, og at det så til sidst munder ud i, at vi kunne blive enige her i Folketinget, gerne for mig med alle partier bag, om at give de mennesker, som jo i virkeligheden har sagt til sig selv, at de er villige til at gøre en stor indsats for deres ægtefælle eller pårørende, den tryghed, der ligger i forslaget.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil godt sige, at vi fra Socialdemokratiets side godt kan se de positive elementer, men vi synes bare ikke, at det er nok at stoppe her. Hr. Erik Larsen ved jo også godt, at hvis man, når man har grupper, der har lignende ordninger, forbedrer i forhold til den ene gruppe, så er man også nødt til at gøre det i forhold til de andre.

Det var derfor, at jeg helt præcist nævnte de mennesker, der passer deres handicappede barn. Jeg har lige i morges læst et brev fra en dame, der har passet et kræftsygt barn, hvor der er en hel række ting, der ikke hænger sammen efterfølgende, fordi rettighederne ikke er i orden. Så synes jeg faktisk, at vi burde sætte os ned og spørge fra bunden: Jamen hvor er det så, der er nogle rettigheder, der ikke hænger sammen, så nogle mennesker, der påtager sig et ansvar på samfundets vegne, bliver straffet på et senere tidspunkt?

Det var derfor, jeg fremhævede den gruppe, for jeg synes, at det bør indgå i de overvejelser, vi så må have. Hvor har vi nogle, der er i klemme? Hvad kan vi gøre? Og hvad koster det?

For jeg er nødt til at sige, at det her kommer til at koste penge. Det var også derfor, at jeg pegede på gruppen dér. Der er altså nogle problemer, vi står over for, og som jeg mener, vi også skal løse, når vi skal i gang.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg skal takke for besvarelsen fra hr. Erik Larsen, som på spørgsmålet om, hvorvidt det kan forlænges, svarede, at det kan forlænges, og jeg antager, det betyder, at vi tilføjer »hvis ansøgeren ønsker det«. Det ville være et afgørende punkt for os.

Jeg forstod også på hr. Erik Larsens svar, at Venstre havde tænkt sig det som en ret, at man kunne tage orlov, og så er den jo også klaret af.

Jeg forstod om det der plejehjem, at det kunne godt udstrækkes til andre, der havde et tilsvarende plejebehov, så det skal ikke læses snævert, og med hensyn til aflønning er jeg enig i, at der er nogle ting, vi lige skal kigge på, dels om retigheder, dels at man pensionsmæssigt ikke stilles dårligere ved at gå ind i sådan et orlovsforløb.

Så har vi det sådan i SF, og det er sagt helt uden at drille, at der er større glæde over én synder, der omvender sig, end over 99 retfærdige. Det er klart, at når vi i dag møder et forslag, der er en afskrift, tror jeg næsten jeg tør sige, af vores forslag, så er det en ganske interessant dag. Den vil blive husket som den dag, hvor der var et flertal i Folketinget for at gå videre med orlov og for at få forlænget barselorloven. Det er ikke så dårligt endda set fra SF's synspunkt.

For et medlem af et parti, der har kæmpet for det her i årevis, er det sjældent, at solen har strålet så smukt.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Til hr. Jørn Pedersen: Nu er det ikke alene ægtefæller, der står pårørende, og pårørende vil også være forældre til et handicappet barn. Vi har set på, hvad det er for et plejebehov, der er, og det er det, der er afgørende for forslaget.

Til hr. Villy Søvnald: Jeg tror nok, at jeg er nødt til at trække lidt i land, ikke med hensyn til det, jeg sagde, men i hvert fald korrigerer, for vi har ikke den indstilling, at man bare kan forlænge orlovsperioden. Men det er jo klart, som jeg siger, at det her er en orlov, vi vil give, for at folk kan få afklaret deres situation, så de kan finde ud af med sig selv og deres familie, om det her er noget, de kan klare.

Man kan så have et halvt år til at prøve, om det er noget, man kan klare, men det forhindrer jo ikke, at man kan fortsætte i årevis med at have den indstilling, at man gerne vil passe sin ægtefælle, sit barn eller sin pårørende i det hele taget. De 6 måneder, kan vi sige, er en afklaringsperiode for den pågældende, som jeg synes er vigtig, og vi har fået meldinger tilbage fra Odense om, at det ville være dejligt, hvis man kunne bevare sin tilknytning til arbejdspladsen i det halve år, man ligesom skal have for at afprøve, om det her er noget, man kan bære.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 188:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af andelsselskaber med faciliteter til praktisk bistand og personlig pleje for ældre.

Af Erik Larsen (V) og Tom Behnke (KF) m.fl.
(Fremsat 6/4 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):
Regeringen har stor sympati for tanken om, at de ældre borgere i et omfang, som de selv måtte ønske det, kan blive boende i den samme ældre-egnede bolig så lang tid som muligt og også gerne, hvis de ønsker det, resten af deres liv.

Jeg synes, det er vigtigt at starte med at bemærke, at forslaget på det sociale område ikke indeholder elementer, som kommunen ikke allerede kan anvende i dag.

Kommunen har i dag mulighed for at overlade udførelsen af hjælp efter serviceloven til private udførere. Hvilken selskabsform den eller de private udførere er oprettet under, er i den forbindelse underordnet. Kommunerne har således allerede i dag meget frie rammer for, hvorledes de vil tilrettelægge udførelsen af den tildelte hjælp.

Ifølge forslaget skal andelsforeninger, som skal stå for levering af den personlige og praktiske hjælp, oprettes i tilknytning til en andelsboligforening. Det er alene andelshaverne, der skal have mulighed for at få udført hjælpen af andelsselskabet.